

SPRIDDA TANKAR OM – VÅRT SPRÅK

Av Inge Bäckström, Harads

Vårt dagliga tal är något som lever – och därmed också förändras med tiden. Det gäller också skriftspråket, fast i långsammare takt.

Använder vi i vår omgivning ord som inte kan hänföras till dialekt och som inte finns i SAOL [Sv. Akademiens Ordlista]? Det verkar så.

”Huva va kallt” säger vi kanske i Östergötland. Reaktionen blir: ”Är du från Boden?” Vår tonårsdotter ropade åt mellansvenska flickor: ”Humpa hit bollen!” Vilket orsakade skrattanfall.

Ibland stöter vi på alldeles hemgjorda uttryck som bara används inom familjen och andra närstående. De är ibland ljudhärmande som t.ex. ”siselistjitt”, för gulsparven sjunger ”siselisi”. På 50-talet sprang barnen omkring och blåste i en liten pipa som liksom rullade ut sig med ett väsende pip. Det blev ”tutelvis”

Hur definierar du nedanstående verb?

KNÖVLA
MÖXA
BÄNGLA
GRYLLA
SNÖRA
BRESA
SCHÄGLAS

Med mera, med mera.

Schluta tjorva
om pumlar

Ord bygger meningar. Jag påminner mej språkbruk från 10 – 12 årsåldern, då pojkar och flickor lekte i klungor. Är det nostalgiskt att tycka att språket bland barn var lite bättre då än nu?

Man skulle naturligtvis reta flickor så mycket man orkade. Genmälet blev t.ex. ”Gu va du är hamig”, eller smått filosofiskt ”Av sej själv känner man andra” och ”Man har så roligt som man gör sej”. Frekvent var också: ”Litet roar småbarn”. Men så här sa en flicka en gång när jag visade upp mina nya Splitkein-skidor: ”O välis dej!”

Våra ord är på gott och ont. Tyvärr ibland det senare. Tungan är kroppens farligaste muskel. Vi bör akta den.